

Leto VIII.

V Ljubljani, 15. junija 1912.

Štev. 6.

† Anton Aškerc.

Skoro nepričakovano se je dne 10. t. m. razširila žalostna vest, do Antona Aškerc, našega velikana pesnika, ni več med živimi. Kratka bolezen je napravila konec njegovemu tako plodonosnemu življenju. In vse je prešinila zavest, da je z Aškercem Slovenija izgubila nekaj velikega, nekaj, kar se ne da nadomestiti in se ne povrne več . . .

Anton Aškerc je bil rojen dne 9. januarja l. 1856 v vasi Globoko pri Rimskih toplicah na Štajerskem. Hodil je v gimnazijo v Celju in v semenišče v Mariboru. L. 1881. je postal duhovnik ter je služboval kot kaplan na raznih krajih na Štajerskem. Isto leto je začel izhajati »Ljubljanski Zvon«, in takoj se je v njem oglasil Aškerc, pod imenom »Gorazd«. Takoj je obrnil nase pozornost, kajti že iz prvih njegovih pesmi je bilo vsakemu jasno, da je pesnik po božji volji.

Aškerc ni, kakor njegov drug Gregorčič, sentimentalen, njegova Muza ni, kakor sam pravi, bledolična gospodična, ne — bojevit je, pogumen, njegova Muza kliče k delu proti tiranstvu in proti neprijateljem Slovanstva.

S svojim polnim imenom je stopil Aškerc na dan l. 1890., ko je izdal svoje »Balade in romance«. Njim so sledile l. 1896. »Lirske in epske poezije«, nato — l. 1900. — »Nove poezije«, l. 1904.

Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinja' zastaviti naj pošlje svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani.

»Četrtri zbornik poezij«, l. 1904. »Zlatorog«, l. 1905. »Primož Trubar«, l. 1906. »Mučeniki«, l. 1907. »Junaki«, l. 1908. »Jadranski biseri«, l. 1909. »Akropolis in piramide«, l. 1910. »Pesnitve«, l. 1911. »Poslednji Celjan«. Poleg teh poezij je potreba omeniti dramatične poizkuse: »Izmajlov«, »Tujka« in »Red sv. Jurja«, potopisa: »Dva izleta na Rusko« in »Izlet v Carigrad« ter »Rusko antologijo«, ki jo je sestavil z dekanom Veselom. Torej veliko delo!

Duhovski stan Aškercu ni ugajal, prosil je za vpokojitev in je dobil l. 1898. na ljubljanskem magistratu službo arhivarja. To službo je z vnemo opravljal takorekoč do zadnjega diha.

Kako je Slovenija Aškercu hvaležna in kako zna ceniti njegovo delo, je pokazal pesnikov pogreb. Pesnika so položili na mrtvaški oder v ljubljanskem »Narodnem domu«. Tisoči in tisoči so prišli tja, da se poslovijo od njega. Častilci so mu poklonili krasne vence s trakovi in napisi. Pogreb sam je bil sijajna žalna manifestacija. Udeležilo se ga je do 6000 ljudi, ob straneh pa je po cestah stalo do 20.000 ljudi. V sprevodu so šla nešteta društva z zastavami, dijaki in dijakinje, belo oblečene deklice z naslovi pesnikovih del, zastopniki ljubljanskega občinskega sveta itd. itd. Po cestah, koder se je premikal žalni sprevod, so gorele svetilke, trgovine so bile zaprte in z nekaterih hiš so visele tudi črne zastave. Pesnika so položili v grobnico »Pisateljskega društva« pri Sv. Krištofu. Ob odprtem grobu je pela »Slovenska pevska župa« žalostinko ter so govorili žalne govore prof. dr. Bazala iz Zagreba in Etbina Kristan.

Anton Aškerc je mrtev, ali njegova dela žive in bodo živela, dokler bodo živeli Slovenci. Izpolnilo se bo nad njim, kar je sam zapisal v svoji pesmi »Čaša nesmrtnosti«:

V svojih delih sam boš živel večno!

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

ANTON AŠKERC:

Oblaku.

(Iz knjige »Lirske in epske poezije« l. 1896.)

Pod nebom gre oblak,
oblak ko ptič legák;
črez gôre, črez doline
podí ga sever ják.

Oblaček beli moj!
Pač plul boš nad vasjov
v dolini tam globôki . . .
Postoj nad njoj, postoj!

Nad hišo sred vasi
z višave se ozri!
Nemara da pred hišoj
tam někdo zdaj sedi.

Če videl boš obraz
v okviru zlatih lás, —
glej, v duši sem ga nosil
obraz tá někđaj jaz.

PIERRE LOTI:

Življenje dveh mačk.¹⁾

(Za mojega sina, kadar bo znal čitati.)

I.

 pazil sem večkrat z nekim neizmerno žalostnim nemirom, kako se mi je pojavila duša živali na dnu njihovih oči; — duša mačke, duša psa, duša opice, tako žalostna v tistem trenutku kakor človeška duša, kako se je razodela hipoma v enem pogledu in iskala moje duše pri meni, z nežno ljubeznijo, milo prošnjo ali strahom . . . In imel sem morda več sočutja s temi živalskimi dušami nego z onimi svojih bratov, ker one nimajo darú govora in ne zmožnosti, da bi izšle iz svojega somraka, prav posebno pa zato, ker so bolj pohlevne in bolj prezirane.

II.

Ti dve mački, ki hočem pripovedovati njuno zgodbo, se družita v mojem spominu s par razmeroma srečnimi leti mojega življenja. Moj Bog, če že človek premišljuje komaj pretekla leta z datumi v roki! Kaj šele ona leta, ki so že daleč za nami in ki se zdijo kakor da jih odnaša z vedno strašnejšo hitrostjo čas in ki so, če jih gledamo tako-le v preteklosti, kakor pobarvana z zadnjimi odsevi zarje, s poslednjimi rožnatimi sviti jutra in začetka v primeri s sivo uro sedanjosti, — tako hite naši dnevi, da se zmračijo, s tako naglico padamo v noč.

¹⁾ Iz »Knjige sočutja in smrti« prevel dr. Vinko Zupan.

III.

Naj se mi blagohotno odpusti, da bom imenoval obe mački z imenom: »Muca«. Nikoli nisem imel toliko domišljije, da bi bil kakorkoli krstil svoje mačke: »Muca« sem jih klical vedno vse in njihovim malim sem rekel »Mucke«. V resnici tudi ni záme drugih imen, ki bi bila bolj prikladna, ki bi bila bolj »mačka«, ko ti dve nad vse ljubki imeni: Mucka in Muca. Pridržal bom torej ubogima malima junakinjama svojega pripovedovanja oni dve imeni, ki sta ju nosili v svojem resničnem življenju. Eni: Bela Muca. Drugi: Siva Muca ali Kitajska Muca.

IV.

Po starosti je Bela Muca, ki jo moram predstaviti prvo; njena vizitnica tudi slavnostno naznanja njen naslov, da je namreč ona prva mačka moje hiše:

<p>GOSPA BELA MUCA PRVA MAČKA Pri g. Pierre Lotiju.</p>

Skoraj deset let bo že od tistega nepozabljivega, veselega večera, ko sem jo ugledal prvič. Bilo je nekega zimskega večera, vrnil sem se bil spet enkrat v domačijo iz nevemkatere vojne na Vzhodu; prišel sem bil domov komaj pred par minutami, in sem se grel v salonu pri velikem ognju suhih vej sedeč med mamó in teto Klaro, ki sta sedeli na obeh koncih kamina.

Kar naenkrat je nekaj prilomastilo, ves čas skakaje kakor žoga in se potem valjalo norčavo po tleh, čisto belo, čisto kakor sneg na temnordeči preprogi.

— Ah, je rekla teta Klara, ti nisi vedel? . . . torej ti jo predstavljam, to je naša nova »Muca«. Kaj se hoče, odločili smo se za novo; celo v naš mali salon doli nam je prišla miš!

Bilo je poprej pri nas precej dolgo medvladje brez Muc. To pa zato, ker smo žalovali po neki mačici iz Senegala, ki sem jo bil pripeljal od tam doli na svoji prvi vojni in ki sem jo negoval dve leti, ki je pa nekega lepega junijskega dne bila izdihnila svojo malo tujo dušico s pogledom, ki je izražal poslednjo njeno prošnjo in ki sem jo potem sam bil pokopal pod drevesom na našem dvorišču.

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

Vzdignil sem ga, da bi ga videl od blizu, ta ljubki klopčič iz krzna, ki se je valil po teh rdečih preprogah. Prijel sem ga z obema rokama, prav previdno — z vsemi onimi posebnimi oziri, ki jih imam vedno proti mačicam in ki jim takoj povedo: Glej človeka, ki nas razume, ki nas zna prijeti, ki je naš prijatelj in katerega božanju se lahko blagonaklonjeno prepustimo.

Bil je zelo ljubek obrazek nove Muce: oči polne mladostnega ognja, skoro otroške, konček malega rožnatega noska; — potem pa nič več, vse ostalo se je izgubljalo v šopih angorskega krzna, svilnatega, čistega, gorkega, prijetno dehtečega, kakor vstvarjenega, da ga gladimo in poljubljam. Sicer pa je imela isto glavo in iste lise kakor pokojna Muca iz Senegala, kar je tudi najbrže odločilo pri mami in teti Klari, da sta jo izbrali; hoteli sta pač doseči nekako iluzijo oseb v mojem sicer nekoliko vihravem srcu. Preko ušes ji je šla čisto črna čepica in je tvorila ravno nad živimi očmi prevezo; kratek črn plašček pa ji je pokrival pleča in končno je bil črn tudi krasno košati rep, ki se je premikal neprestano kakor muhalnik. Prsa, trebuh, tačice, vse to pa je bilo belo kakor labodov puh, vse skupaj pa je izgledalo kakor velik kup dlake, čisto, čisto lahek kupček skoraj brez vsake teže, ki ga je premikal kapriciozen mehanizem vedno napetih živcev.

Mucka mi je, komaj sem si jo bil natančnejše ogledal, spet ušla in se začela iznova igrati. In v teh prvih minutah po mojem prihodu — ki so morale biti melanholične že zato, ker značijo novo stopnjo v življenju — me je prisilila ta nova, belo in črno pisana mačica, da sem se baval ž njo, skakajoč mi na kolena kakor da mi hoče reči dobrodošel ali pa valjajoč se po tleh s hlinjeno lenostjo, da bi lažje občudoval belost njenega trebuha in njenega svilnatega vratu. Ves čas se je prekucovala Muca semtertja, med tem ko so počivale moje oči s pobožnostjo na obeh dragih mi obrazih, ki sta se mi smehljala, spet nekoliko postarana in obdana z bolj osivelimi kodri; dalje na družinskih portretih, ki so obdržali isti izraz in isto starost v okvirjih na steni, dalje na raznih predmetih, ki so bili še vedno na istih mestih; na tisoč stvarih tega starega dednega bivališča, ki so ostali nepremični med tem, ko sem jaz blodil po svetu izpremenjujoč svojo premenljivo dušo . . .

In to je ona neizbrisna, definitivna podoba, ki mi bo ostala vedno: mala, bela, norčava živalica, nenadna, skakljajoča po rdečih

ki se prodaja v korist narodnih društev!

tleh, med žalnima oblekama mame in tete Klare, zvečer, ko sem se po dolgem času spet enkrat vrnil domov . . .

Ej, ta Muca! Za časa prvih zim svojega življenja je bila več ko enkrat mali škrateelj rodbine in ognjišča, ki je razveseljeval obe varuhinji mojega doma v njuni samoti, mamo in teto Klaro. Ko sem jaz blodil po daljnih morjih, ko je hiša postala nekako prevelika in prazna, ob žalostnih mračnih dneh decembra, ob večerih brez konca jima je ona delala zvesto družbo, včasih jim tudi nagajala in puščala na njihovih čisto črnih oblekah cele kosme svoje bele dlake za spomin.

Nastanila se je predrzno na njunih kolenih, na njuni mizici za delo, da, celo v njuni košarici, če ji je prišlo ravno na misel in zmešala je prav temeljito njune volnene klopčiče in svitke svile. Potem sta dejali z grozečimi pogledi (pravzaprav pa sta zadrževali smeh): »Oh, ta mačka! Ni je mogoče krotiti! . . . Pojdite vendar stran, gospodična, pojdite! . . . Kakšno obnašanje pa je to! . . . O, kaj pa še! . . .«

Bil je zanjo vedno pripravljen tudi majhen bič, ki sta ji ga večkrat pokazali pač le za strah.

(Dalje prihodnjič.)

NEPOSTOJ:

Spomin na Anko.

Ah, nikoli ne pozabim
tistega popoldne v parku,
takrat se je razodela
plaha tvoja mi ljubáv.

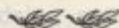
In kramljala kakor vedno
o rečeh vsakdanjih sva,
nikdar nisem upal reči,
kar vse bitje govorilo
ti je moje in oči
in cvetlice, kl prinašal
sem zvestó ti jih vsak dan.

Ti pa mislila si v sebi:
Ah, kako je fant neroden!
In gotovo se zasmilil
ti ubogí je študent.

In marjetico ob poti
si utrgala in štela:
Ljubi me, ne ljubi, ljubi . . .

Jaz pa stal sem tam pred tabo
kot da zakopán sem v zemljo,
jezik bil je kot iz svinca,
spregovoril nisem nič.

Ah, nikoli ne pozabim
tistega popoldne v parku,
takrat se je razodela
plaha tvoja mi ljubáv.

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

Našim malčkom

Zakleta princezna.

(Iz knjige »Z pohádky do pohádky«, zal. J. R. Vilímek, Praga.)

Dred davnimi, davnimi časi je živela na samotnem gradu zakleta kraljevska princezna in je prebivala tam leta in leta brez dela, zapuščena od vsega sveta kakor jetnik. Dva grda zmaja sta jo stražila, da ni mogla uiti. Tako dolgo bi morala biti uboga princezna zakleta, dokler bi se ne našel rešitelj, ki bi na las izpolnil tri dane naloge. Za to pa bi postal potem njen mož in pozneje vladar v celi veliki državi njenega očeta.

Tu je izvedel o zakleti princezni reven krojač, ki je imel dva sinova, Toneta in Janeza. Dasiravno je bil Janez mirnega, nežnega in požrtvovalnega značaja, so vendar starši raje imeli Toneta, ki je bil poreden in hudoben. In krojač se je posvetoval s svojo ženo, ali bi ne mogel morda njih ljubljene Tone poizkusiti, da reši princezno. Kakšna sreča, ko bi postal kralj in vzel starše k sebi na grad! Mati je bila prepričana, da bo predrzni in prebrisan Tone vse tri naloge prav pogodil in je bila z očetom vred mnenja, naj se takoj odpravi na pot. Ko je Tone zaslišal, zakaj gre, ni pomišljal niti trenutek. Sedel je na belca, ki so mu ga starši za zadnje denarje kupili in se je izpustil v dir. Pri slovesu je obljubil staršem, da pride po nje v šesterovprežnem zlatem vozu in jih odpelje na kraljevski grad, kajti za trdno je pričakoval, da bo rešil princezno.

Ponosno, kakor bi bil že kralj, je jezdil na lepem belcu, in gorje živali, ki mu je neprevidno prišla na pot! Vsako je brez usmiljenja uničil. Ptiče, ki so peli po drevesih in ki jih ni mogel doseči s svojim mečem, je vsaj splašil in razpodil, na mravljišče, ki so ga tako lepo sezidale in oskrbovale pridne mravlje, je napodil svojega konja, in ko so mravlje, razdražene vsled take surovosti, lezle konju po nogah, je vse pomečkal in uničil. Pot ga je peljala tudi mimo velikega ribnika, po katerem so plavale race. Privabil jih je k bregu, in ko so neprevidne račice priplavale, je vse z mečem pokončal, le ena sama se je rešila. Prav tako kruto je

Zahtevajte Holinsko žitno in sladno kavo!

ravnal s čebelicami, ki so v ulu zadovoljno gospodarile. Nabrani med jim je oropal in pridne delavke pokončal. In taka brezsrdnost je bila njegova največja zabava in veselje.

Ko je Tone po tridnevni poti zagledal krasni, pa zapuščeni grad zaklete princezne, je že mislil, da je njegov gospodar in vladar cele države. Zaropotal je prešerno na njegova zaklenjena krasna vrata. Toda nihče ni prišel odpret, okoli in okoli je bila globoka tišina. Tone je butal vedno močnejše in nestrpnije na vrata. Nazadnje se je odprlo okence in stara ženica z nagubanim čelom in špičasto brado je pomolila glavo skozenj.

»Kdo razbija?» je vprašala.

»Kar hitro mi odpri, prišel sem rešit princezno,« je dejal Tone osorno.

»Saj se nič ne mudi, sinček,« je odvrnila starka. »Jutri je tudi še en dan in zjutraj ob devetih te bom tukaj čakala.«

Po teh besedah je starka izginila, okno se je zaprlo in v gradu je bilo spet tiho kakor v grobu.

Tone je silno razžaljen odjezdil, drugega dne pa je vendarle spet prišel. Ženica je že čakala. Izsula je pred njim sodček lanenega semena v travo in je rekla: »Zberi spet ta zrna. Ko se čez eno uro spet vrnem, moraš biti z delom gotov.«

»Ta babnica se hoče menda iz mene norca delati,« je pomislil Tone in je odšel na izprehod, mesto da bi zbiral seme.

»Slabo si izvršil svojo nalogo,« mu je dejala starka, ko se je čez eno uro vrnila in je videla, da je sodček še vedno prazen. Nato je vzela iz torbice dvanajst zlatih ključev, jih je vrgla v globoki grajski ribnik in je rekla: »Najdi in prinesi mi spet te ključe! Ko se čez eno uro spet vrnem, moraš biti z delom gotov!«

Fant se je zasmel in je šel spet na izprehod. Ko pa je čez eno uro starka prišla nazaj, je spet vzkliknila: »O slabo, slabo delaš, sinček!« Nato pa ga je peljala za roko v grad in stopala je z njim vedno višje po vijugastih stopnicah, ki se mu je zdelo, da jim ni konca. Šele visoko v stolpu se je ustavila, odprla je vrata in stopila z njim v sobo, v kateri so sedele tri postave, od nog do glave zavite v goste zavoje. »Izberi si eno izmed njih,« ga je povabila starka. »Eno uro imaš časa razmišljati.«

»Kdo bi razmišljal,« je vzkliknil Tone. »Ono na desnici si izberem«. Tu se razkrijejo vse tri postave, in z grozo je spoznal Tone, da sedi v sredi lepa princezna, na vsaki strani pa po en grd zmaj. Zmaj, ki je sedel na desni strani, je skočil na Toneta,

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

ga zgrabil s kremplji in ga skozi odprto okno vrgel v jezero, ki je bilo ravno pod oknom. — — —

Celo leto je že minilo, odkar je bil odšel Tone z doma, in zaman so čakali starši, kdaj se ustavi pred njih nizko hišo zlata kočija in poskoči iz nje njih ljubljenec, da jih odpelje na kraljevski grad. Tarnali so, da so ga sami spravili na pot in so si očitali, zakaj niso poslali raje Janeza, za katerega bi jim ne bilo tako žal.

Tu poprosi Janez očeta, da bi mu dovolil iti po svetu. Hotel je poiskati izgubljenega brata in obenem poizkusiti rešiti princezno.

Oče je bil sicer prepričan, da Janez ne bo prav nič opravil, ker se niti Tonetu ni posrečilo, vendar ga je pustil. Peš se je napotil Janez po isti cesti, po kateri je bil pred enim letom ponosno jezdil Tone. Njemu namreč starši niso kupili konja, on pa je vendarle veselo korakal. Veselila ga je narava in vsaka njena stvar. Utrujen dolge hoje je legel zvečer na gozdni mah, in ptički, katerim je nasipal drobtinice svojega kruha, so letele k njemu in ga uspavale s svojimi najlepšimi pesmicami. Gozdne vile so v spanju plavale nad njim in so ga čuvale pred vsako nevarnostjo, njih kraljica pa ga je napajala s sladko, krepčilno pijačo, tako da se je okrepcan in osvežen zjutraj prebujal in veselo popotoval dalje.

Ko je prišel k mravljišču, ki je bilo na novo sezidano, se mu je previdno ognil, da bi ga ne poškodoval. Mravljam, ki so se trudile s težkim bremenom, je pomagal, da so ga privlekle v novo domačijo. Nekoliko mu jih je pri tem zlezlo na roko, te je pozorno otresel, da bi jih ne ranil. Ko je zapazil race na ribniku, jih je privabil k bregu, kjer jim je nadrobil skorjice kruha v vodo, in čebelicam je položil k ulu cvetlice, polne sladkih sokov, ki jih je bil po poti natrgal.

Tako je prišel srečno pred grad zaklete princezne in je potrkal tiho in skromno na grajska vrata. Takoj so se težka vrata odprla, in starka, ki mu je prišla takoj naproti, ga je prijazno vprašala, čemu prihaja.

»Rad bi poizkusil, mati, rešiti princezno,« je dejal Janez.

»Poizkusi, sinček, poizkusi,« je dejala starka. »Toda pomni, da izgubiš življenje, če ne izvršiš trojne naloge!«

»Na vse sem pripravljen. Prosim, povej mi torej, kaj mi je storiti.«

In tu je pred njim, kakor pred bratom, izsula na travo sodček lanenega semena, da ga v eni uri zbere. Janez se je hitro sklonil in je začel zbirati semena, toda počasi je šlo naprej, četudi se je zelo trudil. Že je slišal biti tri četrt, sodček pa ni bil niti do polovice

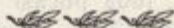
napolnjen. Že je izgubljal upanje, kajti nikakor ni bilo mogoče, da bi bil v eni četrti ure gotov. Tu se naenkrat na travniku počrni, cela vojska mravelj se pokaže pred njim, in vsaka je nesla laneno seme. V eni minuti je bil sodček poln, niti eno zrnce ni ostalo v travi. Prijazni mali pomagači pa so izginili, predno jih je mogel Janez zahvaliti. Zamišljen je stal pri polnem sodčku. Starka ga je predramila iz premišljevanja rekoč: »Dobro, dobro, sinček moj! Zdaj pa hitro k drugi nalogi!«

Vrgla je spet dvanajst ključev v ribnik in mu je ukazala, naj jih v eni uri dobi. Janez je takoj skočil k bregu in se je trudil, da bi dosegel ključe, toda ribnik je bil zelo globok in Janez je kar obupaval, ko je videl, da ne dobi niti enega ključa. V tem se je na zeleni gladini pojavilo dvanajst rac in vsaka je nesla v kljunu ključ, katerega je vrgla na breg; nato so se hitro vse poizgubile, kakor so se bile pokazale in Janez si je zaman belil glavo, kam so izginile.

Ženica se je vrnila v drugič, in ko je videla vseh dvanajst ključev v njegovi roki, je spet dejala zadovoljno: »Dobro, dobro, sinček moj; še zadnja naloga ti preostaja.« In peljala ga je v ono izbo v stolpu, kjer so sedele tri zagrnjene postave, in mu je dejala, naj si eno izbere. Janez je stal in ni vedel, katero naj si izbere. Naenkrat je nekaj nad njegovo glavo zabučalo — roj čebelic je priletel skozi okno v izbo in je začel okoli treh skrivnostnih postav krožiti. Obe stranski postavi so čebelice obletavale v velikih kolobarjih, srednji pa so se bolj in bolj bližale, in Janezu se je zdelo, kakor da buče: »Izberi si srednjo, srednjo!« Janez se je ravnal po njih nasvetu, in ko se je starka čez eno uro vrnila, je dejal: »Odločil sem se za srednjo.«

Tu sta oba zmaja zletela s strašnim krikom skozi okno, princezna pa, ki je vrgla od sebe haljo, se je neizmerno veselila svoje rešitve. Poslala je brž posla k svojim staršem, ki so vsi veseli takoj prišli in toplo zahvaljevali Janeza, da jim je spet vrnil njih ljubljeno hčerko.

Par dni po Janezovem odhodu z doma je pridrdral pred revno krojačevo hišico zlat voz, iz njega je stopil Janez v krasni obleki in za njim je poskočila iz voza lepa princezna. Prišla sta po revne starše in sta jih odpeljala seboj na grad. Oče in mati sta šele zdaj spoznala, da je bil Janez veliko boljši nego njegov brat, nehala sta za Tonetom žalovati, veselila sta se Janezove sreče in sta živela pri njem srečno do smrti.

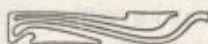

—Prva ženska poslanka v Avstriji.

Ze dolga, dolga leta se bije po vseh kulturnih državah boj za enakopravnost žene z možem na političnem polju. Tudi v Avstriji se bolj in bolj razvema ta boj. Najbolj na Češkem. Boj čeških žen za politično enakopravnost je v preteklih dneh dosegel znamenit uspeh: v volilnem okraju mlado-boleslavskem je bila dne 13. junija izvoljena za poslanko v češki deželni zbor kot kandidatinja mladočeške stranke gospa Vikova-Kuněticka, znana češka pisateljica. Prve volitve so bile dne 4. junija; takrat je dobila gospa Kuněticka 840 glasov, gospodična Máchova, socialno-demokratska kandidatinja, 415 glasov in kandidat Matoušek 769 glasov. Potrebna je bila ožja volitev med Kuněticko in Matouškom, ki je pa naknadno odstopil; dobila je Kuněticka pri ožji volitvi dne 13. junija 1161 glasov, 38 glasovnic je bilo praznih, 49 pa razcepljenih.

Vprašanje je zdaj samo to, ali bo gospa poslanka mogla izvrševati svoj poslanski mandat. Češki deželni volilni red sicer nikjer ne pravi, da žena ne more biti poslanec. Ali ta volilni red je iz l. 1873., in takrat ni še nihče na to mislil. Kakor poročajo listi je izjavil češki kraljevski namestnik knez Thun, da gospej Kuněticki ne bo dal volilnega pooblastila, češ, da je proti duhu zakona, da bi žena bila poslanka. No, naj bo že stvar kakoršna hoče, resnica ostane, da so volilci mlado-boleslavskega volilnega okraja z volilnimi listki skoro soglasno izrazili željo, da bodi žena njih poslanka. To je velik uspeh češkega ženskega gibanja, in k temu uspehu češkim ženam iskreno čestitamo!

VIŽMARSKA:

Pogum velja!

Pogum velja! Na delo, brate,
izkaži v delu se moža,
in glej, da ti nezgoda prva
ne stare volje in duha!

Pogum velja! Z mahljajem enim
le bilka pade pod kosó,
da zvrne pa se hrast mogočen,
mu treba je udarcev sto.

Pogum velja! Na delo, brate,
trpljenja truda se ne boj,
čim bolj trpiš, garáš, se trudiš,
uspeh tem lepši bode tvoj!

GOSPODINJSTVO

Proti madežem. Veliko madežev lahko odpravimo z vodo, ki smo vreli v njej bršljanova peresa. Na sveža peresa vlijemo vrelo vodo in pustimo stati. S tako vodo potem izpiramo madeže.

Kako čistimo svetle rokavice. Rokavice izgubijo, ko jih očistimo z mineralno esenco i. p. svoj prejšnji lesk. Da ga ohranimo, pridenemo k čistilu nekoliko lojevčevega (talk) prahu.

Proti piku komarjev. Ako si umijemo kožo z vodo, ki smo namakali ali kuhali v njej trske pravega kvasijevega drevesa (Quassia amara, nemško Kwassie, Bitterholz), ki jih dobimo v drogerijah in lekarnah, smo zavarovani proti piku komarjev; taka voda je mušicam strup.

Čevlje ohranimo lepe in jim damo spet prvotno mehkost, če so jo izgubili v vlagi ali pa po dolgem ležanju, če jih namažemo z glicerinom ali ricinovim oljem.

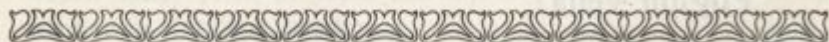
Kako čistimo preproge. Najprej jih dobro iztepemo in okrtačimo, da niso nič več prašne. Potem pa jih umivamo s platnom namočenim v vodo, ki smo ji pridedali malo salmijaka. Potem obrišemo s suhim platnom. Mastne madeže odpravimo z bencinom. Madeže od črnila z mlekom, ki ga pustimo toliko časa na madežu, da postane črno. Če barva preproge ni občutljiva za kisline, drgnemo črnilni madež s sokom od limone. Madež od črnila je najbolje čistiti takoj ko je še svež, pozneje je stvar težavnejša.

Kako čistimo glavnike. V vrečico denemo glavnike in pet pesti otrobov; vrečo zavežemo in jo tresemo delj časa; otrobi se drgnejo ob glavnike in jih popolnoma očistijo. Potem jih obrišemo z volneno cunjo.

Ako hoče kdo shujšati, naj se zdravi z limono. Tak človek naj ne pije nobene druge pijače, kot čaj z limonovim sokom in limonado (le čisto malo sladkorja). Istotako naj rabi limonin sok mesto jesiha.

Novo železne kuhinjske posode dajejo jedém okus po železu. To lastnost odpravimo, ako raztopimo v taki posodi koščke špeha. Ko se je raztopil popolnoma v mast, postavimo posodo na hladno za 24 ur. Nato raztopimo spet mast v ponvi in drgnemo posodo znotraj z ono vročo mastjo pomešano s peskom. Drgnemo pa s cunjo, ki smo jo pritrdili na kratko palčico.

Kako povečamo svetlobo svetilke. Stenj (dušo) namočimo v močan in dober jesih. Ko je dobro prepojen, ga posušimo; tako pripravljen stenj bo dajal veliko močnejšo luč.

Prav prijetno se prileže vročega popoldneva, ko solnce najbolj pripeka, skodelica dobre kave. Kava človeka kar nekam poživi in pokrepča, da ložje prenaša poletno vročino. Nič novega ne povemo našim gospodinjam, če jim pravimo, da je najboljša tista kava, kateri je pridedana Kolinska kavna primes. Opozoriti jih hočemo samo na eno stvar: na to, da nikoli ne smejo pozabiti, da Kolinska kavna primes ni le najboljši kavni pridatek, ampak tudi pristno domače blago. Zato se ne sme nobena slovenska

gospodinja zadovoljiti samo s tem, da Kolinsko kavno primes kupuje, ampak jo mora priporočati tudi svojim sosedam in prijateljicam, ki je še ne rabijo, in pripomoči s tem, da se bo na Slovenskem rabila samo Kolinska kavna primes. Če bo vsaka prijateljica Kolinske kavne primesi — in to so gotovo vse naše cenjene bralke — pridobila temu pristnemu domačemu in izbornemu kavnemu pridatku samo eno novo prijateljico, bo naš ideal takoj dosežen. Čim več bo pa Kolinska tovarna razpečala Kolinske kavne primesi, tem bolj bo lahko prispevala za naše narodne namene in tem večjo korist bo od tega imel celokupni naš narod. Na delo torej, slovenske gospodinje, za domačo Kolinsko kavno primes!

Trpeče na ušesnih boleznih, kakor na gluhosti, ušesnem toku, šumenju v ušesih in začasnem oglušenju posebno opozarjamo na zdravilne uspehe **olja za sluh** višjega štabnega zdravnika in fizika **dr. G. Schmidta**, ki se že 30 let z dobrim uspehom uporablja in se je izkazalo za prav dobro sredstvo proti ušesnim boleznim; dobiva se skoro v vseh lekarnah in v lekarni na Novem trgu v Celovcu.

Cvetlični salon in trgovina s semeni

Viktor Kopsika

Ljubljana Kongresni trg šte. 3

Izdelovanje šopkov in vencev s trakovi in napisom po najnovejši obliki in nizki ceni.

Največja zaloga umetnih in svežih rastlin, palm in cvetic.

Strokovno urejena trgovina različnih pristnih in dobro kaljivih, poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen.

≡ Špedicija in komisija ≡
„BALKAN“

Podružnica: Ljubljana, Dunaj. cesta 33
 v „Prvem ljubljanskem javnem skladišču“.

Centrala v Trstu.

== Prevažanje blaga in pohištva. ==

Selitve s patent. selitvenimi vozovi
 Skladišče. na vse strani. Zacarinanje.

Zmerne cene!

Točno in solidno!

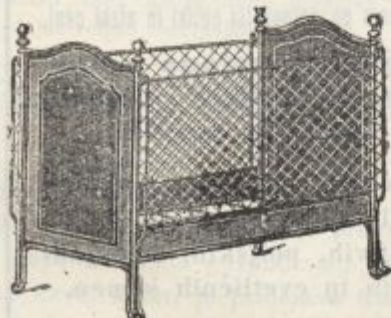
Trgovina z železnino
Fr. Stupica
 v Ljubljani

Marije Terezije cesta 1.

priporoča cenjenim gospodinjam in ne-
 vestam svojo lepo urejeno **zalogo**

kuhinske oprave in
posode od navadnih do naj-
 finejših vrst, **ledne omare,**
peči, štedilnike, lične
kletke, železno po-
hištvo, ter vso drugo želez-

nino. — Naročila na deželo
 se izvršujejo hitro in solidno.

Trgovina s steklom

M. TUŠEK

LJUBLJANA Stari trg 28

Priporoča svojo veliko zalogo
**steklenine, porcelana
svetilnik in podob**

po najnižjih cenah

Izvršuje točno in solidno vsa v to stroko
spadajoča dela.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Zaloga in pisarna: **LJUBLJANA** Tovarna s stroji:

Turjaški trg št. 7 — Trnovski pristan 8-10

Založena leta 1848

**Zaloga priprostega in najfinejega lesenega
in oblazinjenega pohištva,**

zrcal, strungarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zaves,
odej, preprog, zastiral na valjcih, polknov (šaluzij).

Otroški vozički, železna in vrtna oprava

Edina

KOLINSKA KAVINA PRIMES

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek